

Vest-Finnmark Regionråd

Fjellveien 6

Postboks 43

9593 BREIVIKBOTN

+47 908 52916

[*bente.olsen.husby@hammerfest.kommune.no*](mailto:bente.olsen.husby@hammerfest.kommune.no)

Finnmark fylkeskommune
Nærings- og nordområdeavdelinga

Oversendt pr e-post:
postmottak@ffk.no

Breivikbotn, 6. april 2019

Høringsuttalelse - Reiselivsstrategier for Finnmark 2019-2023

Vest-Finnmark Regionråd er en allianse mellom de 8 kommunene Alta, Hammerfest, Hasvik, Kvalsund, Loppa, Måsøy, Nordkapp og Porsanger. Samlet har regionen en befolkning på ca. 42.000 innbyggere, noe som utgjør 55 % av det totale folketallet i Finnmark fylke. Regionen er i vekst, både med tanke på folketall, samfunns- og næringsutvikling. Regionrådet har derfor valgt å innta rollen som en aktiv medspiller i utviklingen i regionen og fylket som helhet.

Vest-Finnmark Regionråd har vedtatt følgende enstemmige uttalelse i regionrådsmøte 4. april 2019 i sak 8/19:

«Reiselivsnæringen er i sterk vekst i Nord-Norge, og det pågår et kontinuerlig utviklingsarbeid for å bidra til økt verdiskaping og bærekraftig utøvelse av de ulike delene av reiselivsnæringen. Det er derfor viktig og riktig å ha en helhetlig reiselivsstrategi, og vi gir Finnmark fylkeskommune honnør for det arbeidet og de prosessene som har blitt iverksatt i forbindelse med utformingen av strategier og målsettinger for den fremtidige utviklingen av denne næringen i vår region.

Vest-Finnmark Regionråd har høyt fokus på rammebetingelser, regelverk, infrastruktur, logistikk og tilretteleggende tiltak som støtter opp en lønnsom og fremtidsrettet reiselivsnæring, som gjennom sin virksomhet bidrar til bosetting og utvikling i Finnmark. Dette gjenspeiles i vårt engasjement omkring bl.a. samferdsel, flyruter og flyavgifter, rassikring, scooterløyper, Forum-konferansene, rekruttering gjennom UNG-konferansene og vårt pågående arbeid med videreutvikling av havfisketurismen i Vest-Finnmark (og som kan få implikasjoner for havfisketurismen nasjonalt). Sambruk av naturen og de naturgitte ressursene i reiselivsøyemed er etter vår oppfatning noe man skal bestrebe seg etter å kunne tilrettelegge for i kommunale og regionale planverk og vedtak.

Vi opplever at det i de aller fleste sakene på dette området er stor tverrpolitisk enighet i Finnmark. I etterkant av Forum – Reiseliv 2018, som fant sted i Alta 9.-10. oktober 2018, kan vi sågar konstatere at man i stor grad også finner en tverrpolitisk enighet i landsdelen på viktige prinsipper og retningsvalg innenfor den videre utviklingen av reiselivsnæringen. Dette fremkom ganske klart gjennom innlegg og debatter på konferansen, der ulike FoU-miljø, destinasjonsselskaper og aktører fra hele landsdelen deltok.

Dette må vi prioritere brukt som strategi i vårt videre påvirkningsarbeid ovenfor storting, regjeringsapparatet og embetsverket, samt i vår tilnærming mot næringsorganisasjoner og andre mulige samarbeidspartnere. Vest-Finnmark Regionråd oppfordrer Finnmark fylkeskommune til å bidra til en nordnorsk front i nasjonalt påvirkningsarbeid ved fremtidig utforming av den nasjonale reiselivspolitikken.

Vi vil å vår videre høringsuttalelse sette fokus på de delene av høringsdokumentet der vi har forslag til endringer.

Kapittel 3: Reiselivsnæringa – En lokal, regional og global næring

Vest-Finnmark Regionråd finner i all hovedsak å kunne tiltre strategidokumentets beskrivelse av trender og utviklingstrekk, fortrinn og forutsetninger, som utgjør kapittel 3 i høringsdokumentet. **Vi er imidlertid av den formening at man i enda større grad kan peke på behovet for økt antall flyavganger, flere direkteruter og en reduksjon i flyavgifter som virker konkurransevridende i distriktene, som grunnlag for å øke antall besøkende på de ulike destinasjonene. Dette gjelder både stamflyplasser og småflyplassene.**

+15,7

Det er Hasvik lufthavn som opplevde størst prosentvis vekst i antall passasjerer i 2018, sammenliknet med 2017

-15%

Det er Hammerfest lufthavn som opplevde størst prosentvis fall i antall passasjerer i 2018, sammenliknet med 2017

Passasjertall for flyplassene i Finnmark i 2018

Flyplass	Innland	Utlend	Offshore	Totalt	Endring
ALTA LUFTHAVN	376133	5129	41	379303	+5,0%
BERLEVÅG LUFTHAVN	5382	0	0	5382	-6,7%
BÅTSFIORD LUFTHAVN	14270	0	0	14270	-3,8%
HAMMERFEST LUFTHAVN	116818	0	22675	139493	-15,0%
HASVIK LUFTHAVN	11181	1	0	11182	+15,7%
HÖNNINGSVÅG LUFTHAVN	13527	0	0	13527	+1,1%
KIRKENES LUFTHAVN	51425	140	96	51451	-0,4%
LAKSELV LUFTHAVN	56958	518	0	57476	-0,5%
MEHAMN LUFTHAVN	16528	0	0	16528	+2,8%
VADSØ LUFTHAVN	74144	0	0	74144	-5,5%
VARDE LUFTHAVN	11516	0	0	992	5,3%

Transitpassasjerer er ikke inkl. i tallene.
Endring angir endring mot samme periode i 2017.

+9,9%

Det er Hasvik lufthavn som opplevde størst prosentvis vekst i antall flybevegelser (fly eller helikoptre som landet eller tok av) sammenliknet med 2017

-11,2%

Det er Lakselv lufthavn som opplevde størst prosentvis fall i antall flybevegelser (fly eller helikoptre som landet eller tok av) sammenliknet med 2017

Flybevegelser for flyplassene i Finnmark i 2018

Flyplass	Innland	Utlend	Offshore	Annen	Totalt	Endring
ALTA LUFTHAVN	6298	96	4	4542	10940	-3,5%
BERLEVÅG LUFTHAVN	1504	0	0	122	1626	+2,6%
BÅTSFIORD LUFTHAVN	2072	0	0	157	2229	-2,5%
HAMMERFEST LUFTHAVN	7873	3	1864	2663	12403	-11,2%
HASVIK LUFTHAVN	1643	2	0	190	1835	+9,9%
HÖNNINGSVÅG LUFTHAVN	1910	2	0	481	2393	+5,7%
KIRKENES LUFTHAVN	5816	10	8	1774	7608	-2,7%
LAKSELV LUFTHAVN	2119	20	0	498	2636	-13,3%
MEHAMN LUFTHAVN	2087	0	0	167	2454	-5,3%
VADSØ LUFTHAVN	6079	0	0	477	6556	-2,0%
VARDE LUFTHAVN	2026	0	5 699	216	2242	-2,6%

Et godt eksempel på hvilke effekter man kan oppnå når flyavganger blir tilpasset det private og det offentlige næringslivets og innbyggernes behov, finner vi ved å se på den utviklingen som fant sted i flytrafikken over Hasvik Lufthavn i 2018.

Etter at man økte antall flyavganger fra to til tre i ukedagene, og den tredje avgangen ble lagt til kveldstid slik at det nå er mulig å reise fra Sør-Europa til Hasvik på samme dag og man muliggjør dagsreiser til Oslo i forbindelse med møtevirksomhet i privat og offentlig regi, økte antall passasjerer med 15,7 % og antall flybevegelser med 9,9 %.

Kilde: Avinor

Vest-Finnmark Regionråd vil også påpeke at det er en stor svakhet at man i kapittel 3 ikke beskriver og problematiserer nærmere de beredskapsmessige utfordringene med en reiselivsnæring som har økt reiseaktiviteten i det værutsatte vinterhalvåret, og som legger til rette for stadig flere opplevelser som utfordrer gjestenes evner og tilretteleggerens muligheter til å sikre de besøkende mot ulykker og andre uforutsette hendelser i ofte avsidesliggende områder.

Med økt cruisetrafikk og aktiviteter som havfisketurisme, scooteropplevelser og toppturer på ski og til fots, er vi avhengige av det er etablert en **tilfredsstillende sivil beredskap i våre nærområder.** Hendelsen med cruiseskipet Viking Sky er et dagsaktuelt eksempel på hvilken type beredskap man har behov for å ha etablert i nordområdene. Dette er et område hvor man igjen kan samarbeide på lag som et samlet Nord-Norge, for slik å øke antall redningshelikoptre, slepebåter mv. i en landsdel med lange transportavstander.

Problematikken med redusert bistand til sivil beredskap i forbindelse med flyttingen av Bell-helikoptrene fra Bardufoss er også en del av dette utfordringsbildet. Disse helikoptrene har hittil i år blant annet bistått i en rekke tilfeller der besøkende har blitt tatt av snøras i forbindelse med topptur- og skiaktiviter.

Kapittel 4: Satsningsområder

Beskrivelsene i kapittel 3 ligger til grunn for de fire valgte satsingsområdene som utgjør kapittel 4 i høringsdokumentet;

4.1.1 Flere og mer lønnsomme bedrifter

Her er vi enige i at den største utfordringen ligger økt grad av samarbeid og felles merkevarebygging for aktørene i vår region. Dette er grunnleggende for å oppnå det definerte hovedmålet i kapittel 5.1: «Finnmark er kjent som et av verdens mest bærekraftige reisemål». **Tydelige og langsiktige oppdragsbeskrivelser og forutsigbarhet for det arbeidet som skal finne sted i regi av NordNorsk Reiseliv AS vil være viktige elementer i denne sammenheng.** Det bør iverksettes et konkret mobiliseringsarbeid, med mål om å få etablert flere hotellfasiliteter i Finnmark i regi av nasjonale og internasjonale aktører. Erfaringene fra Finland viser at denne typen etableringer skaper et moment i forhold til antall tilreisende, noe som igjen gir grunnlag for en økning i antall flyavganger, direkteruter og investeringer i nødvendig infrastruktur. En økning i kundegrunnlaget skaper også grobunn for etablering av ytterligere flere reiselivsbedrifter som tilbyr ulike opplevelser i regionen rundt denne typen etableringer.

4.1.2 Bærekraft

FNs bærekraftmål nr. 12 er «ansvarlig forbruk og produksjon». Sett i lys av dette, er vi av den formening at **beredskap som en del av en ansvarlig produksjon i reiselivsnæringen kan tas inn under dette delkapittelet**, og legge grunnlag for valg av tilhørende strategier i kapittel 5.

4.1.3 Arbeidskraft med riktig kompetanse

Fortsatt rekruttering til relevante utdanningsløp i videregående skole og høyere utdanning er viktig. Vi vil imidlertid påpeke muligheten for å i tillegg **legge til rette for ulike kurs og opplæringstiltak på siden av de tradisjonelle opplæringsinstitusjonene.** Dette kan for eksempel være ulike typer guidekurs, kurs i bruk av lokale råvarer o.l., som bidrar til å heve kvaliteten på de tjenestene og produktene som reiselivsaktørene tilbyr sine besøkende.

4.1.4 Logistikk- og samferdselsløsninger

Her vil vi påpeke viktigheten av at man **bidrar med gode kunnskapsgrunnlag på vegne av reiselivsnæringen når det kommer til arbeidet med Nasjonal Transportplan**, og det politiske påvirkningsarbeidet som finner sted i tilknytning til disse prosessene. Økte investeringer i forhold til veistandard, vintervedlikehold og rassikring er en forutsetning for å kunne håndtere den økningen vi ser innen vinterturisme på en forsvarlig måte.

Kapittel 5. Mål og strategier

I **kapittel 5.1 Hovedmål** har fylkeskommunen definert følgende: «Finnmark er kjent som et av verdens mest bærekraftige reisemål».

Vest-Finnmark Regionråd støtter dette hovedmålet, som bidrar til å styrke fokuset på viktigheten av at reiselivsnæringen oppfyller det viktige samfunnsoppdraget de er gitt.

Vi slutter oss også til **kapittel 5.3 Måleindikatorer**.

I **kapittel 5.2 Strategier** er det nevnt en rekke gode forslag til ulike strategier som skal legge føringer for hvilke tiltak som skal prioriteres i planperioden. **Her har vi noen tilføyelser vi ønsker tatt inn i dokumentet;**

Delmål 1: Flere og mer lønnsomme bedrifter

- Bidra til arenaer der politikere, næringsliv og kompetanse-/FoU-miljøer kan møtes, for slik å oppnå erfarings- og kunnskapsutveksling, samt få bidrag til utforming/videreutvikling av ny politikk på områder hvor det er ønskelig eller påkrevd.
- Bidra med tydelige og langsiktige oppdragsbeskrivelser, samt finansiell forutsigbarhet for det arbeidet som skal finne sted i regi av NordNorsk Reiseliv AS, for slik å gi grunnlag for langsiktige samarbeidssatsinger med andre nettverk, kommuner mv.

Delmål 2: Finnmark skal være attraktivt og anerkjent som et bærekraftig reisemål

- Søke å finne områder i næringspolitikken på reiseliv der man kan fremme et samlet politisk budskap på vegne av landsdelen som helhet, som et korrektiv og en motvekt til regioner/landdeler i andre deler av Norge som opptrer samlet i det politiske påvirkningsarbeidet opp mot regjering, storting og embetsverk.
- Sikre en tilfredsstillende sivil beredskap i våre nærområder, som bidrar til trygge og bærekraftige reiselivsprodukter. Dette er et område hvor man igjen kan samarbeide på lag som et samlet Nord-Norge, for slik å øke antall redningshelikoptre, slepebåter mv. i en landsdel med lange transportavstander. Problematikken med redusert bistand til sivil beredskap i forbindelse med flyttingen av Bell-helikoptrene fra Bardufoss er en del av dette utfordringsbildet.

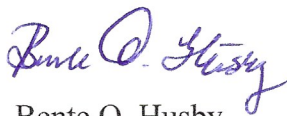
Delmål 3: Arbeidskraft med riktig kompetanse

- Legge til rette for ulike kurs og opplæringstiltak på siden av de tradisjonelle opplæringsinstitusjonene, for eksempel være ulike typer guidekurs, kurs i bruk av lokale råvarer o.l., som bidrar til å heve kvaliteten på de tjenestene og produktene som reiselivsaktørene tilbyr sine besøkende. Dette kan med fordel knyttes opp mot aktiviteter som finner sted i N2 Leverandørutviklingsprogram.

Delmål 4: Logistikk- og samferdselsløsninger tilpasset reiselivsnæringas kunder

- Bidra med gode kunnskapsgrunnlag på vegne av reiselivsnæringen når det kommer til arbeidet med Nasjonal Transportplan, og det politiske påvirkningsarbeidet som finner sted i tilknytning til disse prosessene.»

Med vennlig hilsen

Bente O. Husby

Daglig leder

Vest-Finnmark Regionråd

Kopi:

- Regionrådsleder Monica Nielsen, Alta kommune
- Nestleder Terje Wikstrøm, Kvalsund kommune
- Ordførerne i medlemskommunene
- Hovedutvalgsleder for samferdsel i Finnmark fylkeskommune Geir Ove Bakken
- NordNorsk Reiseliv v/Hilde Bjørkli
- NHO Reiseliv v/Gunnar Nilssen
- Øst-Finnmark Regionråd